

Israel Internet Association (ISOC-IL)
איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

נייר עמדה בעניין:

**הצעת חוק זכויות יוצרים (תיקון – שימוש מותר בתמונות
שצילמו גופים ציבוריים), התש"ע-2010**

מוגש לוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת מטעם:

איגוד האינטרנט הישראלי

Israel Internet Association (ISOC-IL)

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

נכבדי,

לקראת ישיבת הוועדה הצפויה ביום ב', 31.5.2010, בעניין הצעת חוק זכות יוצרים (תיקון) – שימוש מותר בתמונות שצילמו גופים ציבוריים), התש"ע-2010 ("הצעת החוק") מתכבד איגוד האינטרנט הישראלי להציג להלן את עמדתו.

כללי

איגוד האינטרנט מודה לח"כ מאיר שטרית, יוזם הצעת החוק, ולשר מיכאל איתן, אשר הביא לדיון נוסף בהצעת החוק, על נסיונם לקדם פתרון הולם בנושא חשוב זה.

הצעת החוק עוסקת בנושא בעל חשיבות רבה לציבור בישראל – זכות הציבור להשתמש באופן חופשי בתמונות שבעלות המדינה, בהן מופיעים אישי ציבור ישראליים, אתרים או אירועים היסטוריים ו/או חשובים למדינת ישראל ולאורך ישראל. "מידע שרשות הציבור מחזיקה בו, אין הוא קניינה של הרשות. קניינו של הציבור הוא. הרשות מחזיקה בו אך בנאמנות עבור הציבור – עבור הציבור ולמען הציבור – וממילא אסורה היא לנהוג בו דרך בעלים משל ירשה אותו מאבותיה"¹ ודוק: חוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998, מורה ברחל בתך הקטנה, כי מידע כולל גם מידע מצולם.²

איגוד האינטרנט (בשיתוף עם ויקיפדיה ישראל ומט"ח) מפעיל את אתר פיקיוויקי (www.pikiwiki.org.il), המשמש כמאגר של תמונות איכותיות בנושאים הקשורים בישראל ובחברה הישראלית בעבר ובהווה. התמונות המועלות לאתר מארכיונם הפרטי של אנשים ומארכיונים ציבוריים ברחבי הארץ, ניתנות לשימוש חופשי לכלל הציבור. תורמי התמונות לאתר, מעניקים לציבור את הזכות להשתמש בתמונות, בכפוף למתן קרדיט לבעל זכויות היוצרים בתמונה. המשתמשים בתמונות מתחייבים למתן קרדיט גם בכל שימוש חוזר או הפצה של התמונה.

לאתר פיקיוויקי, הפועל מזה כשנה וחצי, הועלו עד כה למעלה מ-8,000 תמונות בנושאים מגוונים הקשורים בארץ ישראל ובמדינת ישראל. כמה מאות אנשים וגופים (ברובם מוסדות חינוכיים) השתמשו עד כה בתמונות שהועלו לאתר.

חסרון של תמונות לאומיות המצויות כיום אך ורק בידיים ממשלתיות ניכר באתר, חסרון המונע שימוש חופשי בתמונות אלה על ידי כל הציבור.

הצעת החוק המובאת לדיון בפניכם, תאפשר לציבור הרחב להינות מתמונות בעלות ערך לאומי רב. תמונות, אשר רובן מתעד אישי ציבור, אירועים או אתרים לאומיים ועל כן הזכות לשימוש בהן קיימת לכל הציבור.

עם זאת, איגוד האינטרנט סבור שיש לערוך מספר תיקונים בהצעת החוק, על מנת לממש בצורה המיטבית את כוונת יוזמיה. התיקונים המוצעים יפורטו להלן ולנייר עמדה זו מצורפת הצעת החוק, כשהיא מלווה בהצעות לתיקון ובדברי ההסבר להם, בגוף נוסח ההצעה.

איגוד האינטרנט הישראלי ("איגוד האינטרנט") הוקם בשנת 1994, כעמותה בלתי תלויה, הפועלת ללא מטרת רווח לקידום האינטרנט והטמעתו בישראל כתשתית טכנולוגית, מחקרית, חינוכית, חברתית ועסקית. במסגרת זו, פועל האיגוד לפיתוח ולקידום שירותי תשתית חינוכיים לקיומו של האינטרנט בישראל, לצמצום הפער הדיגיטלי בישראל ולייצוג ישראל במסגרות בינלאומיות בעלות חשיבות רבה לקביעת עתיד האינטרנט.

¹עע"מ 8282/02, הוצאת עיתון הארץ נ' מדינת ישראל
² ס' 2 לחוק חופש המידע, הגדרת "מידע".

Israel Internet Association (ISOC-IL)

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

התיקונים המוצעים

1. תמונות בבעלות גוף ציבורי, במקום תמונות שגוף ציבורי צילם ואי פגיעה בזכות המוסרית.

1.1. התיקון המוצע

מוצע שכותרת הסעיף תשתנה ל:

"שימוש מותר בתמונות שבבעלות גופים ציבוריים"

וכי נוסח הרישא של סעיף קטן (א) ישונה לנוסח הבא:

"בלי לגרוע מהוראות פרק זה ובהוראות פרק ז', שימוש בתמונה שגוף ציבורי היא הבעלים בזכות היוצרים בה, לרבות פרסומה באינטרנט, מותר, בכפוף להוראות אלה"

1.2. הסבר

סעיף 36 לחוק קובע כך:

"המדינה היא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה או שהוזמנה על ידה או על ידי עובד המדינה עקב עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת; לעניין זה, "עובד המדינה" - לרבות חייל, שוטר, וכל נושא משרה או בעל תפקיד על פי חיקוק במוסד ממוסדות המדינה."

כך, גוף ציבורי כהגדרתו בסעיף המוצע בהצעת החוק יכול להיות בעלים בתמונות שלא הוא צילם, אלא שהיא הזמינה מאחר. בה בעת, גוף ציבורי יכול שלא יהיה הבעלים בזכויות בתמונה שצילם, אם העביר את הזכויות בה לאחר. לכן מוצע להבהיר שהתיקון עוסק בתמונות שגוף ציבורי הוא הבעלים בזכויות בהן.

בנוסף: יש להבהיר כי ליוצר התמונה עדיין שמורה הזכות לקבל קרדיט הולם והזכות שיצירתו לא תסולף בניגוד לדין. לפיכך מוצע שתיקון יבהיר כי איננו פוגע בזכות המוסרית. לכן מוצע לקבוע שהתיקון איננו פוגע בפרק ז' לחוק.

2. שימוש מסחרי

2.1. התיקון המוצע

מוצע להשמיט את ס"ק 31א(א)(1).

2.2. הסבר

יש טעם רב לאפשר שימוש מסחרי שאיננו בגדר מכירה של תמונות (כלומר, להבדיל מהאיסור בס"ק (1), שלדעת איגוד האינטרנט הוא הוגן וסביר). לדוגמה: שימוש בתמונה באתר חדשותי לצורכי אילוסטרציה או באתר תדמיתי של אדם או גוף כלשהו.

Israel Internet Association (ISOC-IL)

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

3. שינויים ועריכה

3.1. התיקון המוצע

מוצע להשמיט את ס"ק 31א(א)(3)

3.2. הסבר

מפורט לעיל, מוצע שהתיקון יקבע שאין בו כדי לפגוע בזכות המוסרית. הוראת סעיף 46(2) לחוק זכות יוצרים, התשס"ח – 2007 ("החוק") קובעת כך:

"זכות מוסרית ביחס ליצירה היא זכות היוצר -

(2) כי לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר, וכן כי לא תיעשה פעולה פוגענית ביחס לאותה יצירה, והכל אם יש באילו מהם כדי לפגוע בכבודו או בשמו של היוצר."

יש מקום להסתפק בהוראה לפיה התיקון אינו פוגע בזכות המוסרית וכך לצמצם את השינויים האסורים בתמונות, מהטעמים הבאים:

א. כל פעולת טעינה (upload) של תמונה לאתר אינטרנט כרוכה בתהליכי קידוד והמרה המשנים במידה מסוימת את התמונה;

ב. שינוי יכול להיות שינוי הנדרש בשל דרישות עיצוביות ומגבלות שדות נתונים כדוגמת: שינוי גודל התמונה, שינוי רזולוציה, שינוי בגוונים וכיו"ב;

ג. שינוי יכול להיות גם בדרך של שימוש בנגזרת של התמונה – לדוגמה שימוש בתמונת אדם אחד מתוך תמונה קבוצתית.

המונח "שינוי" קיים בחוק רק בהקשר לפגיעה בזכות המוסרית בדרך של "שינוי צורה אחר". לכן, מוצע לצמצם את השינויים האסורים רק למקרים בהם השינוי יכול לפגוע בזכות המוסרית.

4. גוף ציבורי

4.1. התיקון המוצע

מוצע להוסיף לס"ק 31א(ב) את הסעיפים הקטנים הבאים:

"(4) מוזיאונים שבבעלות המדינה;
(5) "הגנזך", כמשמעותו בחוק הארכיונים, התשט"ו – 1955;
(6) ארכיון התמונות של הכנסת;
(7) ארכיון התמונות של ערוץ השידור, כהגדרתו בחוק רשות השידור, התשכ"ה - 1965."

4.2. הסבר

הגופים המוצעים לעיל מחזיקים במאגרי תמונות גדולים ובעלי תועלת רבה. הוספתם לחוק תואמות את הרציונל העומד ביסוד הצעת החוק.

Israel Internet Association (ISOC-IL)

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

5. מניעת הפרות בתום לב

5.1. התיקון המוצע

"מבלי לגרוע מהוראות פרק ח', גוף ציבורי ינקוט בפעולות סבירות לשם ההבחנה בין תמונות שבבעלותו, לבין תמונות שאינן בבעלותו, בין באופן מלא ובין באופן חלקי והנמצאות בחזקתו. השר רשאי לקבוע תקנות לעניין זה."

5.2. ההסבר

גופים ציבוריים עשויים להחזיק בתמונות שזכויות יוצרים בהן נמצאות בבעלות מלאה או חלקית של צדדים שלישיים.

מוצע לשקול דרכים למנוע באופן סביר אפשרות להפרת זכויות יוצרים בתום לב, כאשר זכויות היוצרים בתמונות שגוף ציבורי מחזיק, אך הוא איננו הבעלים בזכויות בהן.

לדוגמה: סימון התמונות שבבעלות מלאה של גוף ציבורי, או סימון תמונות שאינן מותרות בשימוש ללא רשות של צד שלישי.

וידוגש: אין הכוונה להטיל אחריות על הגוף הציבורי לשימוש מפר, גם אם נעשה בתום לב, אולם הגוף הציבורי מחזיק אצלו בתמונות והוא בעל הידע הטוב ביותר ביחס לזכויות בתמונות. לכן יש מקום לאפשר לציבור ליהנות מידע זה, כדי למנוע הפרות אפשריות.

כמובן גם אין הכוונה לפטור אדם מאחריות להפרת זכויות יוצרים על אף שהסתמך על מידע שקיבל מגוף ציבורי. לפיכך מוצע לציין במפורש שהוראה זו איננה מסייגת את הוראות פרק ח' לחוק.

6. פרסום התמונות הזמינות לשימוש והעברתן למעוניין

6.1. התיקון המוצע

הוספת סעיף קטן שיקבע כי "השר יקבע בתקנות את דרך פרסום התמונות ודרך העברת התמונות לידי המעוניינים בהם, בדרך אלקטרונית שתהייה פשוטה ונגישה לכל אזרח"

6.2. ההסבר

דרך איתור התמונות המצויות בידי גופים ציבוריים, הבקשה לקבלן והעברתן למעוניין צריכות להיות קלות ופשוטות ונגישות לכל אזרח באמצעות אתר האינטרנט הממשלתי או בכל דרך אחרת קלה וזמינה.

לסיכום

איגוד האינטרנט מברך על הצעת החוק, מחזק את ידי יוזמיה ומציע לשקול את הצעותיו לתיקון נוסח ההצעה על מנת להפיק ממנה את המיטב.